CONSILIUL ECONOMIC ŞI SOCIAL
Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, Bucureşti, cod poştal: 020027
Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31
021.310.23.57, 021.316.31.33
Cod fiscal: 10464660 E-mail: ces@ces.ro www.ces.ro

Membru fondator al Asociaţiei Internaţionale a Consiliilor Economice şi Sociale şi Instituţiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice şi Sociale şi Instituţiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic şi Social este organ consultativ al Parlamentului şi al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înfiinţare, organizare şi funcţionare." *(Art. 141 din Constituţia României revizuită)*

CONSILIUL ECONOMIC ŞI SOCIAL
INTRARE Nr. 7134
IEŞIRE
Ziua 12 Luna 10 2021

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea şi completarea Codului Penal (b431/23.09.2021)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea şi funcţionarea Consiliului Economic şi Social, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, şi art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare şi funcţionare, Consiliul Economic şi Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea şi completarea Codului Penal (b431/23.09.2021).*

CONSILIUL ECONOMIC ŞI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea şi funcţionarea Consiliului Economic şi Social, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, în şedinţa din data de 12.10.2021, desfăşurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.25/04.03.2021, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- modificările introduse prin propunerea legislativă sunt neclare şi insuficiente pentru a obţine efectul dorit: protejarea minorilor pentru a nu ajunge victime ale unor acte de natură sexuală.

  Vârsta aleasă: Fac obiectul modificării copiii de sub 14 ani.

La art. 218 se introduce un nou alineat, alin. (2^1): Raportul sexual, actul sexual oral sau anal şi respectiv orice acte de penetrare vaginală sau anală fără drept, cu un minor care nu a

împlinit vârsta de 14 ani, se pedepsește cu închisoarea de la 7 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Din pacate, prin alegerea acestei vârste -14 ani, și nu a celei de 16 ani, ca limită maximă, o sumă de minori, vor fi în continuare expuși în raport cu încălcări de lege prin săvârșirea faptelor de natură sexuală, prezumându-se însă că între 14 și 16 ani pot să-și exprime acceptul, omițându-se că, deși părerea copilului contează, până la 16 ani acesta are capacitate de exercițiu restrânsă (art. 41 din Codul Penal).

În precedentul Cod Penal (2009), vârsta reper luată în calcul pentru infracțiunea de viol era de 16 ani.

"Art. 218. - (1) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința sau profitând de această stare, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

c) victima nu a împlinit vârsta de 16 ani;

În prezenta propunere de modificare, se menționează la alin. (2^1) o vârstă, iar în cuprinsul alin. (3) alta, pedeapsa și infracțiunea fiind însă aceleași:

"(3) Pedeapsa este închisoarea de la 7 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când faptele de la alineatele (1) și (2) au fost comise în următoarele circumstanțe:

c) victima este un minor ***cu vârsta între 14 și 18 ani;"***

Cu alte cuvinte, până la vârsta de 14 ani, se prezumă incapacitatea exprimării acordului, iar ulterior acestei vârste, doar lipsa acordului duce la concluzia comiterii unui viol. În Franța, vârsta limită pentru ca orice act sexual cu un copil sa fie considerat viol este de 15 ani. Din experiența ONG-urilor care lucrează în domeniul traficului de persoane, când recrutarea se face după metoda "Lover Boy", există situații în care traficantul se folosește în recrutare de un minor pentru ca pedeapsa riscată de acesta să fie mai mică (ar putea intra în excepția de la art. 218 alin. (2^2) și de cele mai multe ori victima acceptă sexul urmare a situației la care este expusă, respectiv a manipulării, fapte neincriminate prin aceste modificări. Practic, în această ultimă situație, mențiunea inexistenței aparente a circumstanțelor (obligare) în cazul minorului victimă, între 14-18 ani, duce la nepedepsirea făptuitorului.

Modificarea actuala a Codului Penal lasă neacoperită și o altă problemă de o gravitate deosebită, aceea a căsătoriilor timpurii la etnia romă, în care practic un copil, care a fost victima unei tranzacții, este transferat unei familii, în baza cutumei. Este posibil ca acel copil să accepte

tranzacția și să considere sexul cu cel care îi este atribuit ca soț prin decizia adulților, ca fiind un act la care nu se poate opune.

Nu este corelată fundamentarea modificărilor propunerii legislative cu conținutul acesteia:

În fundamentare se menționează despre un tip de agresori, cărora le sunt victime copii-pedofilii, iar în conținutul propunerii de modificare nu este o astfel de mențiune, cum de altfel nu există mențiunea nici în Codul Penal, unde pedofilia nu este definită.

În esența și având în vedere definițiile internaționale, pedofilia este a*tracția sexuală a oamenilor maturi față de copii, legea diferențiind pedofilii din rândul abuzatorilor sexuali ca fiind acei oameni care au cauze patologice pentru atracția față de copii.*

În DSM5 Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, pedofilia este un *diagnostic psihiatric, (cod 302.2 (F65.4)) apărut la unele persoane peste 16 ani, care au dorința sexuala (preferința sexuala) pentru copii prepuberi. Rata de recidivă estimată este însă între 25-35% (estimare realizată de Universitatea Harvard în anul 2010). Prevalența estimată la nivel Mondial ca afecțiune prezentă în rândul populației generale este de 3-5% (conform Asociației de psihiatrie americană, în anul 2013).*

Dată fiind importanța acestui aspect, în modificările legislative propuse, la care fundamentarea face referire la pedofilie, ar fi fost utilă oferirea unei încadrări juridice și a unei soluții de prevenire chiar (de genul bază de date, monitorizarea pedofililor pentru ca aceștia să aibă acces și sa ia tratamentul).

Nu sunt luate în calcul faptele de natură sexuală împotriva minorilor ca fapte agravante, când victima este cu dizabilități. Mai mult, din distincția de vârstă, o minoră cu deficiențe care are între 14 și 18 ani, este privită egal ca posibilitate de reacție/ acord cu o minoră fără deficiențe, neluându-se în calcul posibilitatea redusă de reacție a victimei sau incapacitatea ei de a realiza situația.

Se mai menționează că *"raportul sexual, actul sexual oral sau anal cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința sau profitând de această stare (...)"*, dar e vorba de PUNEREA de către agresor în starea de imposibilitate. Or, victima cu dizabilități are posibilități restrânse de manifestare a dezacordului, independente de acțiunile exercitate de agresor/ violator, anterior agresiunii/ violului, nu făptuitorul fiind cel ce a pus-o în imposibilitatea manifestării acordului.

În Codul penal belgian, fapta actului sexual cu o persoană cu dizabilități este catalogată ca viol. Practic *"nu există consimțământ, mai ales când fapta a fost impusă de violență, constrângere*

[amenințare, surpriză] sau viclenie, sau a fost posibilă din cauza unei infirmități fizice sau mentale sau a unei afectări a victimei".

Textul propunerii de modificare a Codului Penal trebuie clarificat și fapta de natură sexuală a cărei victimă este minorul cu dizabilități să fie considerate agravante.

Cu alte cuvinte, actualele modificări ale Codului Penal, deși venite dintr-o bună intenție a legiuitorului, omit situațiile care duc în postura de victimă copilul, urmare a actelor unor pedofili, ale abuzatorilor sexuali, ale cutumelor etnice și ale traficanților.

Președinte,

Bogdan SIMION